

JERUSALEM

Israel januar.

1996 - livet må jo gå videre...

Som sædvanlig er der trængsel i den smalle, maleriske arabiske basargade i den muslimske del af Jerusalem, hvor solens stråler aldrig rigtigt når ind.

En højtstående græsk-ortodoks gejstlig kommer skridende med fuldt ceremoniel på vej mod Gravkirken. To mænd iført festtøj går foran ham bærende på to stokke, som de rytmisk slår i jorden, for at folk skal gøre plads for ham. Pludselig sidder jeg fast i en flok mennesker omgivet af TV- og pressefolk. Årsagen er en lille halvs kaldet og stort smilende mand, der hilser og giver hånd til alle sider, og som viser sig at være PLOs økonomiminister på charmetur få dage inden det første såkaldt demokratiske PLO-valg 20. januar.

Tankerne går tilbage til januar 1995 i en anden basargade tæt ved. Israels daværende premierminister Yitzhak Rabin på pr-turne, ligeledes omgivet af tv- og pressefolk. Hans trætte smil, da han drejer hovedet kun en meter fra mig. Danish, siger jeg, og hans ansigt lyser op. I år smiler han kun fra de T-shirts, smarte folk har lavet med hans billede.

Ingen vil påstå, at Rabin blev en særlig populær premierminister. Men i døden blev han på een nat helgenkåret. Bogstaveligt talt fra den ene dag til den anden. Og siden drabet på ham, har der været en ærbødighed, en anerkendelse af Rabin, han aldrig fik i levende live. Rabin ligger mellem andre israelske krigshelte begravet på Herzl-bjerget nogle kilometer udenfor Jerusalems gamle bydel. Og på en ganske almindelig onsdag eftermiddag bliver hans grav besøgt af hundredvis af unge mennesker, der ankommer i store busser. Andægtigt står de omkring graven, der er dækket af blomster, tændte lys,

utallige breve og — små sten. Her er det skik at lægge en sten, når man besøger en grav. Kun et beskedent skilt på hebraisk fortæller, at "her ligger Yitzhak Rabin, general - søn af Israel".

Men livet må gå videre. På dagen for PLO-valget er der optræk til optøjer udenfor Jaffa-Gates postkontor, som er valgsted. En flok unge er synligt uenige, hvad man let bliver her i Mellemøsten, men en israelsk militærpatrulje med Uzi-maskinpistoler får dæmpet gemytterne, mens tv-folk og journalister styrter omkring med kameraer i oprakte arme. Heldigt må det være, at fredag er muslimernes helligdag, lørdag jødernes og søndag de kristnes. Så er der i hvert fald ro i de forskellige lejre en enkelt gang om ugen—vistnok.

Og den ældre kæderygende ortodokse jøde på hotellet har det heller ikke let. For også røg er forbudt i sabatten. Men det er der råd for. De sidste minutter inden sabatten begynder fredag ved solnedgang, ser jeg ham energisk rygende... på hele to cigaretter på een gang.

Atmosfæren i Israel er som altid højspændt. "Tja", siger kvinden i hotellets reception, "busserne kører nok ikke i dag. Der har været bombetrussel mod centralbusstationen til morgen, og nu undersøger man hver tomme". Et vagtkorps af unge frivillige er oprettet, der har til opgave kontinuerligt at undersøge alle bybusser for eventuelle sprængstoffer. Sådan er livet her. Man ved aldrig, hvornår man når frem - eller om. Og selv det, kan blive en vane.

Men advarslen i dansk tv om at undgå at besøge blandt andet Vestbredden og Bethlehem, som dagen før jul (1995) blev overdraget til det nyoprettede palæstinensiske selvstyre, havde intet på sig den dag, uagtet man aldrig kan føle sig sikker mod arabiske stenkastere, når man kører i en bil med jødiske nummerplader. Hos bosættene i Bet Illit var der fredeligt denne eftermiddag. Børn leger, kvinder handler og snakker i smågrupper. Også Bethlehem ligner sig selv. Men de israelske soldater er væk, og nu færdes kun palæstinensiske soldater og politi, ligesom det er det palæstinensiske flag, der vajer på det store torv foran Fødselskirken. En yngre kvindelig palæstinensisk politibetjent må renoncere på at få penge for at lade os passere. En ældre mand går lavmælt omkring og skælder ud over de mange plakater med billeder af Arafat. Og han har nok at lave.

Nok at lave har man også i Israel med det store problem, der hedder bilismen. Kører man bil i Israel, skal man ikke være sart. Der er for mange biler i forhold til landets vej- og parkeringsfaciliteter. Så mange, at man forudser de en dag holder i een lang række uden mulighed for at komme hverken frem eller tilbage. Det er den situation, man må regne med i Jerusalems trafik. Der køres hårdt, og hornet bruges flittigt. Der råbes og gestikuleres. Der skiftes vognbane uden hensyn til andet end selv at komme frem. Tegn og blink er en by i Rusland, og man skal ikke være sikker på, at rødt lys respekteres. Alene i første halvdel af 1995 mistede godt 400 mennesker livet ved trafikulykker, et tal der strejfer hukommelsen, mens taxachaufføren drøner gennem det moderne Jerusalem med 110 km i timen denne lørdag morgen, hvor al offentlig trafik på grund af sabatten er indstillet.

Men min rare arabiske ven, jeg altid besøger i Israel (hello nice lady, siger han) sælger stadig smykker og t-shirts i basaren. Han interesserer sig ikke for religion og politik. Han vil blot have lov at være i fred, siger han, mens vi drikker vor daglige kop the sammen. Jeg roser the´en, og han forærer mig en stor pakke af den gode the, der senere skal vise sig at volde kvaler ved det flere timer lange sikkerhedscheck og interview, der altid er forbundet med rejser til og fra Israel.

"Modtaget noget fra fremmede i Israel?" "Jo, en araber har foræret mig en pakke the". Theen bliver halet frem og undersøgt med en detektor, der højlydt giver udslag.

"Den the må ud af posen og undersøges", siger han venligt, hvorefter det viser sig at synderen er... et stort syvtommersøm på afveje....hvor det så end er kommet fra...

Og atter ser vi fra luften på vej hjem det smukke og mærkværdigt dragende land, man aldrig bliver færdig med. Politisk er det interessant at se, hvordan Jerusalem mere og mere bliver et centralt punkt for internationale verdenskonflikter og debat.

Og det er ingen hemmelighed, at Jerusalems tilhørsforhold også er det endelige stridsspørgsmål og problem i hele den mellemøstlige konflikt omkring Israel.

Israel- de tre soldater før og nu

Dengang og nu. Det sorthvide billede viser israelske soldater, der under Seksdageskrigen for 50 år siden har erobret Østjerusalem. De står ved det hemmelige jødiske sted Grædemuren. Den israelske regerings pressekontor har samlet de tre soldater igen 50 år efter og taget et lignende billede.

De tre nu pensionerede faldskærmsjægere hedder Tzion Karasenti, Yitzhak Yifat og Haim Oshri. Scanpix/David Rubinger, Menahem Kahana.